

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Warszawa, 18 października 2024 r.
znak sprawy: DPB.ka.058.2.2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: Interpelacji nr 5183 w sprawie pomocy finansowej dla rolnictwa ekologicznego

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na Interpelację nr 5183 Pana Posła Marka Matuszewskiego, w sprawie pomocy finansowej dla rolnictwa ekologicznego, przekazuję poniżej wyjaśnienia w przedmiotowej sprawie.

Zagadnienia zawarte w ww. interpelacji powiązane są z przygotowanym przez Najwyższą Izbę Kontroli dokumentem pt. „Informacja o wynikach kontroli P/23/037 „Wsparcie rolnictwa ekologicznego””. Przedmiotowa kontrola została przeprowadzona w okresie od 10 października 2023 r. do 5 stycznia 2024 r. w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi (MRiRW) oraz w Centrali Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) i 12 Biurach Powiatowych ARiMR w: Kolnie, Suwałkach, Białej Podlaskiej, Lubartowie, Lidzbarku Warmińskim, Olsztynie, Szczecinku, Złocieńcu, Grójcu, Wojcieszynie, Koźuchowie i Zielonej Górze. Okresem objętym kontrolą były lata 2019-2023.

W latach 2019-2023 wsparcie dla rolnictwa ekologicznego było realizowane przede wszystkim w ramach działania rolnictwo ekologiczne objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (PROW 2014-2020) oraz w 2023 r. w ramach Interwencji – Rolnictwo ekologiczne objętej Planem Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (PS WPR 2023-2027). W przypadku

interwencji przeprowadzono nabór wniosków w 2023 r., a płatności w ramach kampanii 2023 r. były wypłacane w 2024 r.

Przyznawanie rolnikom płatności ekologicznych (tj. wsparcia do powierzchni upraw w okresie konwersji lub upraw już ekologicznych) odbywa się na zasadach postępowania administracyjnego uregulowanego przepisami *Kodeksu postępowania administracyjnego* (kpa). Postępowanie takie rozpoczyna się od złożenia przez rolników wniosków o przyznanie takich płatności. Wnioski te są składane przez rolników w określonym terminie (np. w 2022 r. od 15 marca do 31 maja).

Przykładowo dla wniosków złożonych w kampanii 2022 r. wypłata płatności ekologicznych była możliwa w terminie od 1 grudnia 2022 r. i nie mogła nastąpić później niż do 30 czerwca 2023 r. Przepisy unijne dopuszczają możliwość wypłacania płatności ekologicznych po 30 czerwca 2023 r., lecz nie może to dotyczyć kwoty większej niż 5% środków wypłaconych do 30 czerwca. W latach 2019-2023 **nie wystąpiła sytuacja**, że przekroczono dopuszczalny przepisami 5% limit.

Wypłata płatności ekologicznych musiała zostać poprzedzona przeprowadzeniem przez ARiMR kontroli administracyjnych 100% wniosków złożonych przez rolników w ramach danej kampanii.

Zgodnie z obowiązującymi zasadami wypłata płatności ekologicznych następuje na podstawie decyzji administracyjnych, które powinny zostać wydane do dnia 1 marca 2023 r. (termin obowiązujący dla działania Rolnictwo ekologiczne PROW 2014-2020).

W przypadku niemożliwości wydania decyzji do dnia 1 marca, zgodnie z kpa ARiMR powiadamia rolników o takim fakcie i wskazuje nowy termin wydania decyzji administracyjnych.

Przedstawiane w raporcie NIK przypadki dotyczą takich właśnie sytuacji, tj. wydania decyzji administracyjnych po terminie wynikającym z przepisów (w latach 2019-2022 dotyczyło to 13 518 decyzji). Nieterminowe wydanie decyzji administracyjnych nie miało jednak znaczącego wpływu na przekroczenie dopuszczalnego przepisami terminu na wypłatę rolnikom należnych płatności ekologicznych.

W latach 2019-2022 przekroczenie terminu wypłaty nastąpiło łącznie w 481 przypadkach (w tym okresie wsparcie otrzymało ponad 68 tys. rolników). Przypadki opóźnionego wydania decyzji administracyjnej i jednocześnie opóźnienia wypłaty dotyczyły zaledwie 3,6% beneficjentów.

Od 2015 r. (tj. w ciągu 9 lat) wypłacono rolnikom ponad 3 mld zł płatności ekologicznych. Średnio płatnościami objęte było ok. 400 tys. ha rocznie, a z płatności korzystało rocznie od 16 do 21 tys. rolników. W 2023 r. ponad 21 tys. rolników otrzymało płatności o łącznej wartości ponad 821 mln zł do powierzchni ponad 520 tys. ha.

Na nieterminowe wydanie decyzji w ramach poszczególnych kampanii miało wpływ m.in. opóźnienie wdrożenia przez wykonawcę funkcjonalności systemu w zakresie naliczania płatności oraz dodatkowe zadania wynikające z polityki rolnej państwa nałożone na biura powiatowe ARiMR, tj. obsługa wniosków o pomoc dla rolników działających w sektorze zbóż i nasion oleistych, którzy ponieśli straty gospodarcze spowodowane przywozem zbóż z Ukrainy, obsługa wniosków o pomoc dla producentów rolnych, którzy ponieśli dodatkowe koszty w wyniku braku stabilizacji na rynku pszenicy, gryki lub kukurydzy (pszenica I), spowodowanej agresją Rosji wobec Ukrainy, obsługa wniosków o pomoc dla producentów rolnych, którzy ponieśli dodatkowe koszty w wyniku braku stabilizacji na rynku pszenicy lub gryki (pszenica II), spowodowanej agresją Rosji wobec Ukrainy, obsługa wniosków o pomoc finansową na dofinansowanie zakupu w okresie od dnia 16 maja 2022 r. do dnia 15 maja 2023 nawozów mineralnych innych niż wapno nawozowe i wapno nawozowe zawierające magnez. W poszczególnych kampaniach w ramach ww. pomocy krajowej pracownicy biur powiatowych ARiMR byli zobligowani do przyjęcia i weryfikacji wniosków w zakresie: w 2018 r. – 17 mechanizmów, w 2019 r. – 11 mechanizmów, w 2020 r. – 16 mechanizmów, w 2021 r. – 17 mechanizmów, w 2022 r. – 13 mechanizmów, w 2023 r. – 20 mechanizmów. Pomoc ta była najczęściej wprowadzana w trybie ekstraordynaryjnym z bardzo krótkim harmonogramem obsługi, wobec czego biura powiatowe ARiMR nie mogły wcześniej zaplanować i rozłożyć w czasie prac związanych z obsługą wniosków. Natężenie ww. zadań przypadało na ten sam okres, co obsługa wniosków obszarowych, w tym dotyczących działania Rolnictwo ekologiczne PROW 2014–2020.

Odnosząc się natomiast do zawartych w interpelacji pytań, informuję co następuje.

Na jakim etapie znajdują się prace nad aktualizacją ramowego planu działań dla żywności i rolnictwa ekologicznego na lata 2021-2030?

Na wstępie należy wyjaśnić, że państwa członkowskie zostały wezwane przez Komisję Europejską do określenia strategii lub **planu działania**, który stanowiłby odpowiedź na zidentyfikowane potrzeby rozwoju produkcji ekologicznej. W związku z powyższym, Polska zdecydowała się na przygotowanie **planu działania** jako odpowiedź na potrzeby zidentyfikowane w ramach analizy SWOT. Planem działania Polski, o którym mowa powyżej jest "Ramowy Plan Działań dla Żywności i Rolnictwa Ekologicznego w Polsce na lata 2021–2030", przyjęty przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w 2022 r. oraz zawierający szczegółowe działania, rozwiązania i instrumenty wsparcia producentów ekologicznych w związku z ujętą w tym planie analizą SWOT sektora produkcji ekologicznej w Polsce.

Celem "Ramowego Planu Działań dla Żywności i Rolnictwa Ekologicznego w Polsce na lata 2021-2030" jest rozwój produkcji ekologicznej i rozwój rynku produktów ekologicznych w Polsce oraz przeznaczenie do 2030 r. co najmniej 7% powierzchni użytków rolnych objętych systemem produkcji ekologicznej. Cel ten oznacza podwojenie do 2030 r. powierzchni użytków rolnych objętych tym systemem w stosunku do roku 2019 oraz dążenie do osiągnięcia ponad miliona hektarów tej powierzchni. Wsparcie sektora produkcji ekologicznej zaplanowano w sposób systemowy dla wszystkich uczestników łańcucha żywnościowego od pola do stołu, począwszy od wsparcia rolników w obszarze produkcji rolnej surowców i przetwórstwa, poprzez działania wspierające inwestycje i potencjał rynkowy, w tym małych i średnich gospodarstw, skracanie łańcuchów dostaw, działania kształtujące popyt i zaufanie konsumentów do produktów ekologicznych i produkcji ekologicznej, aż po wsparcie integracji branży oraz krajowego doradztwa rolniczego.

Ponadto, „Ramowy Plan Działań dla Żywności i Rolnictwa Ekologicznego w Polsce na lata 2021–2030” prezentuje strategiczne podejście wysokiego szczebla do rozwoju krajowego sektora produkcji ekologicznej. Ramowy Plan Działania został przedstawiony Komisji Europejskiej w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027, który to został przyjęty przez Komisję Europejską

w 2022 r. Komisja Europejska nie zgłosiła uwag do polskiego Ramowego Planu Działań, a także przyjęła polski PS WPR 2023-2027, co wyraźnie wskazuje, że dokumenty oraz działania w nich zawarte są właściwie przygotowane oraz spełniają wymagane cele.

Szczegółowe działania przedstawione w „Ramowym Planie Działań dla Żywności i Rolnictwa Ekologicznego w Polsce na lata 2021–2030” są podejmowane zarówno przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, jak i jednostki podległe i nadzorowane, a także uczestników systemu produkcji ekologicznej oraz zainteresowane podmioty. Dokument ten wskazuje najważniejsze obszary rozwoju produkcji ekologicznej, jak również wskazuje różne źródła finansowania ww. działań, stąd nie posiada własnego budżetu. Dokument precyzyjnie wskazuje źródła wsparcia finansowego dostępne dla producentów ekologicznych, obejmujące mechanizmy wsparcia w ramach nowej perspektywy finansowej Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027, Programu Fundusze Europejskie dla Rybactwa na lata 2021-2027, Krajowego Programu Odbudowy i Zwiększania Odporności oraz dodatkowo w ramach budżetu krajowego, np. wsparcie do materiału rozmnożeniowego roślin w produkcji ekologicznej.

„Ramowy Plan Działań dla Żywności i Rolnictwa Ekologicznego w Polsce na lata 2021–2030” jest obecnie aktualizowany i niezwłocznie po zakończeniu tego procesu, zostanie przyjęty i opublikowany.

Na jakim etapie znajdują się prace nad wzmocnieniem nadzoru nad Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa?

Zostały podjęte wszelkie działania zmierzające do wzmocnienia nadzoru nad ARiMR w zakresie zapewnienia terminowego wydawania decyzji w sprawie przyznania płatności ekologicznych i terminowej realizacji (wypłaty) tych płatności. Działania te są ukierunkowane na ograniczenie ryzyka występowania takich nieprawidłowości z perspektywą ich całkowitego wyeliminowania.

W kontekście już podjętych działań informuję, że na podstawie dotychczasowych doświadczeń zostały wdrożone rozwiązania legislacyjne dotyczące terminów wydawania decyzji w sprawie przyznawania m.in. płatności ekologicznych w ramach

interwencji – Rolnictwo ekologiczne PS WPR 2023-2027. Zgodnie z art. 67 ust. 11 ustawy z dnia 8 lutego 2023 r. o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 (Dz. U. z 2024 r. poz. 261 i 885) „Decyzja w sprawie o przyznanie pomocy, o której mowa w art. 20 pkt 1-4, jest wydawana w terminie do dnia 31 maja roku następującego po roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie tej pomocy”. Funkcjonujące rozwiązanie spowoduje ograniczenie ryzyka występowania nieprawidłowości dotyczących nieterminowego wydawania decyzji lub wyeliminuje ich występowanie.

Wsparcie dla gospodarstw ekologicznych w ramach działania Rolnictwo ekologiczne PROW 2014–2020 podlegało monitorowaniu i raportowaniu. MRiRW otrzymywało z ARiMR dane na temat realizacji ww. działania w raportach tygodniowych, miesięcznych oraz kwartalnych. Formalne sprawozdania z realizacji PROW 2014–2020 przedkładane były następnie Komisji Europejskiej.

W latach 2019–2023 ARiMR przekazała do MRiRW dziewięć półrocznych analiz dotyczących stwierdzonych nieprawidłowości u beneficjentów oraz informację o planowanych lub podjętych działaniach służących zmniejszeniu lub wyeliminowaniu stwierdzanych nieprawidłowości w ramach PROW 2014–2020, w tym dotyczących działania „Rolnictwo ekologiczne”. Pozyskiwane z ARiMR półroczne zestawienia dotyczące nieprawidłowości stwierdzanych u beneficjentów były wykorzystywane w następujący sposób:

- przeprowadzano analizę rodzajów stwierdzanych nieprawidłowości i ich liczby;
- przeprowadzano analizę podjętych przez ARiMR mechanizmów naprawczych służących zmniejszeniu lub wyeliminowaniu stwierdzanych nieprawidłowości;
- przeprowadzano analizę oceny podjętych działań i ich efektów w odniesieniu do wskazanych przez ARiMR działań naprawczych.

Z wyrazami szacunku,

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Stefan Krajewski
Sekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/

Klauzula informacyjna o zasadach przetwarzania Państwa/Pani/Pana danych osobowych dostępna jest pod adresem:
www.gov.pl/rolnictwo/polityka-przetwarzania-danych-osobowych